

Sociale Verzekeringsbank

VOLKSGEZONDHEID
WELZIJN EN SPORT

25 JULI 2018

SCANPLAZA

Raad van Bestuur
Van Heuven Goedhartlaan 1
Postbus 1100
1180 BH Amstelveen
Telefoon (020) 656 56 56
Fax (020) 656 48 01
Internet www.svb.nl

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
DG Curatieve Zorg, directeur Patiënt en Zorgordering
T.a.v. [REDACTED]
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag

datum
19 juli 2018

ons kenmerk
RvB.90/[REDACTED]

telefoonnummer

[REDACTED]

Betreft: Reactie SVB uitvoeringstoets 'Bevorderen samenwerking en rechtmatige zorg'

Geachte heer [REDACTED],

Met uw brief van 7 juni 2018 (kenmerk: 136446-177747-PZo) verzoekt u mij een uitvoeringstoets uit te brengen voor het concept wetsvoorstel: 'Bevorderen samenwerking en rechtmatige zorg'. Met deze brief voldoe ik aan uw verzoek.

De SVB onderschrijft de doelstellingen van dit wetsvoorstel van harte. Een goede aanpak van fraude in de zorg vraagt inzet van meerdere instanties. Het is niet alleen van belang dat iedere instantie zijn eigen verantwoordelijkheid neemt en rol vervult, maar ook dat zij effectief samenwerken met andere instanties in de keten. Door informatie beter met elkaar te delen krijgen de instanties beter zicht op de problematiek en de achterliggende oorzaken en motieven. Daarnaast dient deze samenwerking ook een maatschappelijk belang; door versterking van de integriteit van de zorgsector en fraude tegen te gaan, houden we de zorg betaalbaar. Wij ondersteunen het van harte dat deze werkzaamheden met de instelling van het IKZ een steviger fundament krijgen.

Het wetsvoorstel regelt de grondslagen voor gegevensuitwisseling tussen het IKZ en de in de conceptartikelen genoemde instanties (waaronder de SVB) en de wettelijke taken van het IKZ. Deze uitvoeringstoets richt zich alleen op de gegevensuitwisseling tussen het IKZ en de SVB als uitvoerder van het trekkingsrecht PGB.¹ De SVB heeft het onderdeel Waarschuwingsregister Zorg uit het wetsvoorstel niet betrokken in de uitvoeringstoets. Verder kan het wetsvoorstel nog niet op ieder onderdeel van de 11 toetsingscriteria worden getoetst omdat bij of krachtens AMvB een aantal zaken rondom de gegevensuitwisseling nog nader worden uitgewerkt. Deze punten zijn in de brief aangegeven. Verder maken wij van de gelegenheid gebruik om ook een aantal aspecten onder de aandacht te brengen die bij de ontwikkeling van de AMvB voor de uitvoering van de SVB belangrijk zijn.

¹ Persoonsgebonden budgetten van de gemeente en het zorgkantoor vallen onder het 'Trekkingsrecht'.

Uitvoerbaarheid

De SVB komt tot het oordeel dat het wetsvoorstel *Bevorderen samenwerking en rechtmatige zorg* uitvoerbaar is onder de hieronder genoemde voorwaarden. Wij verwachten dat aan deze randvoorwaarden wordt voldaan.

Onze randvoorwaarden zijn:

1. De bewoordingen 'voorkomen' van fraude wordt opgenomen in artikel 2.2, eerste lid, van het wetsvoorstel. Het voorkomen van fraude komt namelijk regelmatig terug in de Memorie van toelichting.
2. In de Memorie van toelichting wordt aangegeven dat de SVB, in het kader van het ontvangen van verrijkte gegevens, een signalerende rol/taak heeft in de PGB-keten. De SVB heeft geen handhavende taak.
3. In artikel 2.2, tweede lid, van het wetsvoorstel is de SVB opgenomen als één van de instanties om verrijkte gegevens te ontvangen. De SVB kan hiermee haar signalerende rol verscherpen en optimaliseren. Bij het sturen van verrijkte gegevens door het IKZ aan de SVB is het noodzakelijk dat IKZ hierbij een zorgvuldige en correcte beoordeling maakt welke bepaalde gegevens aan de SVB worden verstrekt. Denk bijvoorbeeld aan privacygevoelige en medische gegevens. De SVB mag geen medische gegevens als onderdeel van een verrijkt signaal ontvangen. Dit zal in de AMvB moeten worden opgenomen.
4. De SVB geeft bij de uitvoeringstoets² van de nog te ontwikkelen AMvB ook het oordeel 'uitvoerbaar'.
5. Voor instemming met deelname aan de Stichting Gegevensdeling Zorgfraude heeft de SVB, als een eigen rechtspersoonlijkheid, instemming nodig van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. De SVB zal op de korte termijn dit verzoek naar de minister doen en verwacht een positief oordeel hierop.

Verder heeft de SVB nog een paar tekstuele wijzigingen ten aanzien van het wetsvoorstel. Wij vragen VWS deze ook in overweging te nemen om het wetsvoorstel hierop aan te passen. De wijzigingen zijn:

- artikel 2.2, eerste lid, van het wetsvoorstel 'in dit lid' toevoegen (...*die noodzakelijk zijn voor een of meerdere van de in dit lid genoemde instanties...*);
- om in het wetsvoorstel een apart artikel op te nemen met de taakomschrijving van het IKZ. Dit is vergelijkbaar met artikel 34 Wet Suwi waar de taken van de SVB zijn opgenomen.

Handhaafbaarheid

Het wetsvoorstel heeft geen aspecten die betrekking hebben op handhaving of fraude-risico's bij de uitvoering van het wetsvoorstel. Dit element is niet relevant in deze uitvoeringstoets.

Haalbaarheid beoogde invoeringsdatum

Het wetsvoorstel kan op dit punt nog niet worden getoetst. De beoogde inwerkingtreding van het wetsvoorstel is 1 juli 2019. Het is afhankelijk van de doorlooptijd van de ontwikkeling van de AMvB en de impact van de AMvB of de inwerkingtreding van 1 juli 2019 haalbaar is. Deze vraag wordt beantwoord in de uitvoeringstoets op de AMvB.

² Deze uitvoeringstoets wordt in najaar 2018 verwacht.

Effecten voor de klant

De SVB voorziet dat het wetsvoorstel een aantal effecten zal hebben op de klant; de budgethouder of de vertegenwoordiger³. Het doel van het wetsvoorstel is een effectievere bestrijding en voorkoming van fraude in de zorg. Het IKZ wordt hierbij de centrale partij die signalen bij elkaar kan brengen, kan verrijken en kan doorsturen naar de verstrekker. Het zijn niet zozeer de activiteiten van het IKZ die de klant zal raken. Het zijn de maatregelen die de verstrekker mogelijk treft, naar aanleiding van een verrijkt signaal, die effecten kunnen hebben op de budgethouder. Bijvoorbeeld dat bij frauderende budgethouders het recht op PGB als leveringsvorm wordt ingetrokken en wellicht zelfs geheel het recht op de voorziening. Of dat vertegenwoordigers kunnen worden uitgesloten om als gemachtigde of vertegenwoordiger op te treden voor een budgethouder.

Verder is het denkbaar dat hoe meer signalen er bij het IKZ worden verrijkt en via het IKZ worden doorgezet bij de budgetverstrekkers, des te meer onderzoek en acties er vanuit de budgetverstrekkers naar mogelijk of vastgestelde frauderende budgethouders, vertegenwoordigers en zorgverleners kunnen worden uitgevoerd. Denk aan huisbezoeken, tussentijdse evaluaties, een tweede of derde keer op gesprek komen voor de indicatiestelling. Het kan echter ook nadelige gevolgen opleveren voor de budgethouder wanneer deze na onderzoek toch rechtmatig handelde. Bij deze budgethouder zal de administratieve last in deze onderzoeksperiode behoorlijk toenemen. Ook kan hij het gevoel krijgen dat hij als fraudeur is bestempeld.

Budgethouders, vertegenwoordigers en zorgverleners kunnen ook als burgers positieve effecten ervaren van het wetsvoorstel. In de maatschappij wordt meer draagvlak gecreëerd voor het stelsel van Trekkingsrecht PGB door een vergroting van de pakkans bij PGB misbruik en/of oneigenlijk gebruik. Burgers worden beter beschermd tegen de mensen die misbruik maken van het systeem en het vertrouwen in de landelijke PGB-keten (overheid) neemt toe. In dit kader is het van belang transparant te zijn naar de burger toe over het IKZ. Creëer ook bij de budgethouder draagvlak voor het IKZ door helder aan te geven wat de taken van het IKZ zijn, met welke reden het IKZ wordt opgericht en welke persoonsgegevens (van hen) worden uitgewisseld. Maak duidelijk waarom dit de burger en de samenleving helpt. Het gaat immers om de gegevens van de burgers en wat daarmee gebeurt.

Effecten op de benodigde capaciteit

De capaciteitsvraag gaat over de inzet die nodig is om het beleid uit te voeren. Op basis van het wetsvoorstel is nog niet duidelijk welke concrete werkzaamheden worden verwacht en hoe het proces eruit komt te zien. Het effect op de benodigde capaciteit is in dit stadium daarom nog niet concreet aan te geven. Bij de uitvoeringstoets over de AMvB kan de SVB hier een concreet antwoord op geven.

In algemene zin kan de SVB wel aangeven dat we verwachten dat het aantal informatieverzoeken in verband met vermoedens van misbruik en oneigenlijk gebruik zal stijgen. Er is al een toename te zien in de informatieverzoeken die we op dit moment van de verstrekkers ontvangen. Dit aantal was in 2017: 487 verzoeken ten opzichte van 2016: 323 verzoeken. Tot dusver zijn in 2018 233 informatieverzoeken binnen gekomen. Het huidige uitvoeringsteam bestaat uit 5 fte.

Met de komst van het wetsvoorstel is het aannemelijk dat het aantal informatieverzoeken vanuit het IKZ naar de SVB zal toenemen. De domein overschrijdende gegevens waarover de SVB beschikt, kunnen zeer waardevol zijn voor het IKZ bij de verrijking van fraudesignalen. Een stijging van het aantal

³ De budgethouder en diens gemachtigde of (wettelijk) vertegenwoordiger zijn 'klant' van de SVB. De zorgverlener is geen klant van de SVB.

informatieverzoeken heeft impact op de benodigde capaciteit. Verder rijst de vraag of het IKZ bij een informatieverzoek richting de SVB ook zal vragen om aanvullende documentatie (bv. kopie van zorgovereenkomsten, declaraties en wijzigingsformulieren). De SVB adviseert dit punt mee te nemen bij de ontwikkeling van de AMvB.

Daarnaast verwacht de SVB dat budgetverstrekkers meer verrijkte signalen van het IKZ gaan ontvangen op basis waarvan zij acties gaan uitvoeren. Deze acties kunnen impact hebben op de uitvoering van de SVB. Denk hierbij aan het intrekken van PGB's en blokkadeverzoeken⁴.

Eenmalige en structurele effecten op de uitvoeringskosten

In dit stadium kan nog geen inschatting worden gemaakt van de uitvoeringskosten. In de uitvoeringstoets op de AMvB zal de SVB de eenmalige en structurele effecten op de uitvoeringskosten in kaart brengen.

Effecten op administratieve lasten

Wij zien voornamelijk het positieve effect en mogelijkheden dat dit wetsvoorstel biedt voor een lastenverlichting voor de uitvoering van de SVB. De SVB stuurt momenteel fraudesignalen naar de budgetverstrekkers (gemeenten en zorgkantoren). Het format waarin het fraudesignaal (de fraudemelding) is gegoten is per budgetverstrekker hetzelfde. Echter, de wijze waarop het fraudesignaal wordt doorgegeven verschilt per budgetverstrekker (via MijnPgb/Portal of de kluis). Hoe het systeem ten bate van de digitale gegevensuitwisseling wordt ingericht, is momenteel nog onbekend. De SVB pleit er nadrukkelijk voor dat de verzending van alle fraudesignalen via hetzelfde kanaal te laten plaatsvinden. Dit houdt voor de uitvoering een aanzienlijke vereenvoudiging van het proces in en dus een lastenverlichting. Per fraudesignaal hoeft niet meer te worden gekeken naar welke budgetverstrekker en dus via welk kanaal het fraudesignaal moet worden verzonden.

Daarnaast zien we ook een positief effect op de uitvoering van een privacy impact assessment (PIA). Op het moment dat het niet meer nodig is om bij een informatieverzoek een PIA uit te voeren omdat dit in de AMvB al goed geregeld is, levert dit tijd en capaciteit op.

De effecten op de administratieve lasten van de klant zijn al besproken in het onderdeel 'effecten voor de klant'.

Gevolgen voor de verantwoordings- en beleidsinformatie

Deze taak neemt het Ministerie van VWS op zich. Op dit moment is het niet duidelijk of VWS hierbij informatie van de SVB nodig heeft en is daarom niet in deze uitvoeringstoets uitgewerkt.

Implementatie

Het wetsvoorstel zal gezamenlijk met de nog te ontwikkelen AMvB worden geïmplementeerd. Op dit moment kan de SVB hier nog niets over zeggen. De SVB raadt VWS aan om rekening te houden met een minimale implementatietijd van zes maanden. De SVB vindt het wel wenselijk dat we bij de implementatie van het wetsvoorstel en de AMvB worden betrokken bij de proces- en systeeminrichting. Bij de implementatie onderschrijft de SVB het belang van een testfase.

⁴ Blokkadeverzoeken betreffen verzoeken vanuit de budgetverstrekker tot het opschorten van betalingen.

Risico

De SVB ziet bij de uitvoering van dit wetsvoorstel het risico dat er verschillende interpretaties van gegevens worden gehanteerd die niet correct zijn en/of incorrecte of onjuiste gegevens worden uitgewisseld, waardoor verkeerde conclusies worden getrokken uit verrijkte data. Dit kan leiden tot bijvoorbeeld onderzoek wat gebaseerd is op onjuiste gegevens of imagoschade bij budgethouder c.q. zorgverlener. Wij stellen voor dat bij de ontwikkeling van de AMvB een definitiekader wordt ontwikkeld die door alle deelnemers wordt gebruikt.

IV/ICT

Het wetsvoorstel kan op dit punt nog niet worden getoetst. In de uitvoeringstoets op de AMvB wordt dit aspect uitgewerkt.

Gegevensuitwisseling

Iedere gegevensuitwisseling dient voorzien te zijn van een privacy impact assessment (PIA). Voor de uitvoering van een PIA is meer informatie nodig over welke persoonsgegevens worden uitgewisseld en welke procesafspraken hierover zijn gemaakt. Een PIA is derhalve bij deze uitvoeringstoets nog niet aan de orde, maar (mogelijk) wel bij de uitvoeringstoets op de AMvB. Het streven hierbij is dat het niet meer nodig is om bij ieder informatieverzoek een PIA uit te voeren. Dit zou een onevenredige belasting geven van het gegevensuitwisselingsproces.

De SVB doet VWS dan ook het dringende verzoek om bij de AMvB uitvoerig in te gaan op de aspecten: welke gegevens, van wie, met welke frequentie, binnen welke termijn, uit eigen beweging of desgevraagd (eventueel per onderdeel), hoe de noodzakelijkheidstoets wordt geborgd (zie 'proportionaliteit' in de bijlage) en hoe het proces eruit komt te zien. Dit voorkomt de uitvraag van een PIA wat een positief effect heeft op de uitvoering van de gegevensuitwisseling.

Daarnaast zijn bij gegevensuitwisseling de securitymaatregelen onmisbaar. Welke securitymaatregelen worden getroffen om beveiligde gegevensuitwisseling te kunnen waarborgen? De SVB verwacht hier met de uitvoeringstoets op de AMvB meer over te kunnen zeggen, omdat in de AMvB duidelijk wordt welke gegevens worden uitgewisseld en hoe het proces en het systeem hierop worden ingericht.

AMvB

Zoals gezegd is de uitwerking van de AMvB van groot belang om te kunnen bepalen of dit wetsvoorstel uitvoerbaar is voor de SVB. Aangezien wij groot belang hechten aan een uitvoerbare AMvB willen wij hierbij VWS een aantal aandachtspunten voor de uitvoering meegeven. Deze zijn:

- Goede beschrijving van de gevraagde gegevens door IKZ, waaronder welke gegevens, wiens gegevens.
- Helderheid over het toepassen van de noodzakelijkheidstoets bij iedere uitwisseling.
- Inrichting van uitvoeringsproces van gegevensuitwisseling met IKZ. Denk hierbij aan afspraken over frequentie, reactietermijn en format.
- Uniform format voor gegevensuitwisseling.
- Afspraken over inhoud en opzet, zoals vermelding van de wettelijke grondslag.
- Afspraken over mogelijke datalekken in het kader van gegevensuitwisseling.

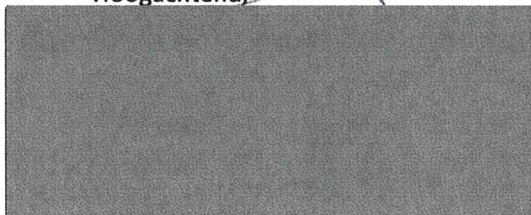
In de bijlage is een korte toelichting hierop te lezen. De SVB levert graag haar bijdrage aan de ontwikkeling van de AMvB en wordt graag in een vroeg stadium hierbij betrokken.

Een afschrift van deze brief wordt aan de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en aan Programma PGB van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport gezonden.

Voor vragen of voor een toelichting kunt u contact opnemen met de heer [REDACTED]@svb.nl of 06-[REDACTED].

Ik vertrouw erop u hiermee van dienst te zijn geweest en stel het op prijs binnen 6 weken een reactie te ontvangen op deze brief.

Hoogachtend,

lid Raad van Bestuur

Bijlage Aspecten van belang bij de AMvB

Uitvoeringsaspecten

De SVB ziet graag de volgende aspecten nader uitgewerkt in de AmvB:

- Welke gegevens: mogen/moeten alle signalen doorgegeven worden aan het IKZ en of alleen gegevens of ook documenten uitgewisseld worden, of de noodzakelijkheidstoets bij iedere gegevensuitwisseling dient te worden uitgevoerd, van wie de gegevens uitgewisseld mogen worden (budgethouders, gemachtigden/vertegenwoordigers, zorgverleners).
- Inrichting van het uitvoeringsproces.
- Format gegevensuitwisseling; standaard of variabel per gegevensuitwisseling of dat het altijd dezelfde gegevens zijn (datasets). De SVB pleit voor zoveel mogelijk standaardisatie in het proces. Hoe meer gegevens uitgewisseld worden, hoe meer opgezocht en geregistreerd moet worden. Hoe meer (aanvullende) documenten uitgewisseld worden, hoe meer opgezocht en eventueel 'gelakt' moet worden qua eventuele privacygevoelige of niet relevante gegevens, dus hoe meer tijd dit kost voor de uitvoering.
- Frequentie van gegevensuitwisseling. Wanneer de IKZ dit verlangt of op afgesproken momenten? Hoe vaker gegevens uitgewisseld worden, hoe meer dit vraagt van de uitvoering.
- Is de vermelding van de wettelijke grondslag (uit de Wmo, Wbp, AVG, Wlz) bij gegevensuitwisseling onderling tussen de instanties nog noodzakelijk of kunnen zij onderling van elkaar verlangen dat de gegevens naar het IKZ worden gestuurd en het IKZ deze verrijkt en doorzet naar de betreffende instantie? Als het IKZ de SVB om (meer) informatie vraagt, dient het IKZ in ieder informatieverzoek het wetsvoorstel (t.z.t. de wettelijke grondslag op basis van de Wet bevorderen samenwerking en rechtmatige zorg) te noemen?
- SVB heeft in eerdere consultatie aangegeven dat het wenselijk is dat 'uit eigen beweging en desgevraagd' toe wordt gevoegd aan artikel 2.2. VWS heeft aangegeven hier geen voorstander van te zijn, omdat een dergelijke doorzettingsmacht niet strookt met de taak van een stichting. Wij hebben hier begrip voor. Echter, dit heeft de consequentie dat elk informatieverzoek van IKZ op de eigen merites beoordeeld moet worden door de SVB en dat dit kan resulteren dat niet ieder informatieverzoek van IKZ (in zijn geheel) ingewilligd zal worden door de SVB.

Proportionaliteit

Hierbij wil de SVB het belang van betrouwbare gegevensuitwisseling aangeven. In de Memorie van toelichting, paragraaf 4.8, pagina 32, is opgenomen dat het vereiste van proportionaliteit een rol speelt bij de afwegingen rondom gegevensuitwisseling. Het vereiste van proportionaliteit houdt in dat de gegevensverwerking in verhouding moet staan tot het beoogde doel. Dit betekent dat alleen die gegevens mogen worden verwerkt die noodzakelijk zijn om het doel te bereiken en dat er een afweging plaatsvindt over de voor de gegevensverstrekking in te zetten middelen. De vraag rijst hoe de 'noodzakelijkheid' wordt getoetst. Wanneer is het noodzakelijk om gegevens uit te wisselen? Aan welke criteria moet voldaan zijn om noodzakelijkerwijs gegevens uit te wisselen? Kan de SVB erop vertrouwen dat alleen de noodzakelijke gegevens worden uitgewisseld en dat dit alleen noodzakelijkerwijs plaatsvindt? De SVB adviseert dan ook het vereiste van proportionaliteit en de noodzakelijkheid uit te werken in de AMvB en indien mogelijk te objectiveren aan de hand van criteria. Zie ook artikel 2.2, tweede lid, van het wetsvoorstel.